Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
29 november 2022

Ons kenmerk
4293894

nota

Beslisnota beleidsreactie evaluatie start-up regeling en opvolging aanbevelingen

1. Aanleiding

Op 1 januari 2015 trad de Nederlandse verblijfsregeling voor start-ups in werking. Bij aankondiging van de start-up regeling is aan de Tweede Kamer toegezegd deze te evalueren. Op 19 augustus 2022 heeft de Immigratie- en Naturalisatiedienst het evaluatierapport 'Succesvol opgestart? *Een evaluatie van de start-up regeling, 2015-2021*' aangeboden. In deze evaluatie heeft de IND tevens het ACVZ-advies 'Voorbij de opstartfase' uit 2020 betrokken.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u om de aanbevelingen uit het evaluatierapport als volgt over te nemen, dan wel te verkennen:

- De duur van de start-up verblijfsvergunning te verlengen van een naar twee jaar;
- Het goedkeuringsproces van de facilitator los te koppelen en te onderzoeken hoe dit zal worden ingericht;
- De toets aan het middelenvereiste binnen de zelfstandigenregeling aan te passen. Deze problematiek was eerder gesignaleerd, wordt op dit moment uitgewerkt en op korte termijn separaat aan u voorgelegd;
- De mogelijkheid tot het digitaal indienen van de onderliggende stukken vanuit het buitenland nader te onderzoeken;
- De dienstverlening te verbeteren door in te zetten op communicatie via facilitators, betere informatievoorziening over de overgangseisen naar de zelfstandigenregeling, mogelijkheden om meer in het Engels richting start-ups te communiceren te onderzoeken en te onderzoeken hoe gerichter informatie omtrent de status van de aanvraag kan worden gedeeld.

Ten slotte wordt u gevraagd in te stemmen met de bijgaande beleidsreactie.

3. Kernpunten

De evaluatie van de start-up regeling had als voornaamste doel om in kaart te brengen of de doelstellingen die ten grondslag lagen aan de regeling zijn behaald en of op bepaalde onderdelen verbeteringen mogelijk zijn. De evaluatie is zowel gericht op het succes van de regeling als op de komst van startende ondernemers die middels de verblijfsregeling succesvol een onderneming in Nederland hebben opgestart.

Uit de evaluatie blijkt dat de aanvankelijke doelstelling van het jaarlijks aantrekken van enkele tientallen start-ups ruimschoots is behaald. Nederland

doet het in vergelijking met andere lidstaten goed voor wat betreft het aantrekken van start-ups van buiten de EU. Hiermee is de doelstelling 'verbeteren en versterken van de concurrentiepositie van Nederland binnen Europa en op het wereldtoneel' ook behaald. Daarnaast kan worden geconcludeerd dat start-ups een duurzame bijdrage leveren aan de Nederlandse economie. Start-ups zijn veelal werkzaam in zogenaamde (regionale) hubs waar kennisuitwisseling plaatsvindt en waarmee regionale groei wordt gestimuleerd. Start-ups leveren een positieve bijdrage aan het Nederlandse start-up-ecosysteem en onze kenniseconomie.

Naast het behalen van de aanvankelijke doelstellingen, volgt uit het evaluatierapport dat de verblijfsregeling in beginsel goed functioneert maar ruimte bestaat voor verbetering. Hiertoe worden zes aanbevelingen gedaan. Ik adviseer u de aanbevelingen als volgt aan te nemen dan wel te verkennen:

- Duur van de verblijfsvergunning
  De duur van de start-up verblijfsvergunning blijkt in praktijk vaak te kort. Om startende ondernemers meer tijd te geven om van hun innovatieve start-up een succes te maken, wordt conform de aanbeveling in het evaluatierapport geadviseerd de duur van de verblijfsvergunning voor deze doelgroep te verlenen voor twee jaar in plaats van de huidige een jaar. Zo krijgen startende ondernemers meer tijd om zich te ontwikkelen waardoor ze eigenstandig kunnen voldoen aan de eisen van de zelfstandigenregeling. Met de verlenging van de verblijfsduur voor start-ups zal moeten worden gekeken naar de vorm en rol van de huidige verklaring die facilitators verstrekken zodat doorstroom naar de zelfstandigen regeling gemakkelijker kan plaatsvinden. U wordt geadviseerd om dit te laten onderzoeken.

- Loskoppeling van het goedkeuringsproces van de facilitator
  De status en goedkeuring van de facilitator is op dit moment gekoppeld aan de aanvraag van start-ups waardoor er in bepaalde gevallen onduidelijke en onwenselijke situaties kunnen ontstaan. Loskoppeling van het goedkeuringsproces van de facilitator kan dit verhelpen. Zowel het evaluatierapport als het ACVZ-advies uit 2020 wijden hier een aanbeveling aan. U wordt geadviseerd om deze aanbeveling over te nemen in de zin dat nader onderzocht wordt hoe het losgekoppelde goedkeuringsproces en beheer van de facilitators kan worden ingericht. Uit het evaluatierapport volgt dat dit proces het beste bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) belegd kan worden. Dit zal met de RVO en EZK worden bezien.

- Toets middelenvereiste
  Voor voormalige start-ups is het vaak lastig, om na een jaar als start-up en na twee jaar gebruik te hebben gemaakt van een vergunning als zelfstandige, te voldoen aan het middelenvereiste bij de verlengingsaanvraag. Dit geldt in bepaalde gevallen ook voor zelfstandige ondernemers die direct een vergunning als zelfstandige verkrijgen. Informatie over de toets aan het middelenvereiste blijkt daarnaast onvoldoende kenbaar.

  Zelfstandige ondernemers krijgen niet voldoende tijd om zich (tot winstgevende onderneming) te ontwikkelen en uit te groeien.

Deze problematiek is enige tijd geleden gesignaleerd en op dit moment wordt onderzocht en uitgewerkt hoe de toets aan het middelenvereiste binnen de zelfstandigenregeling kan worden aangepast om deze problematiek aan te pakken. Dit zal op korte termijn separaat aan u worden voorgelegd. Ik adviseer u de Kamer te informeren over deze stand van zaken en toe te zeggen dat de Kamer in de eerste helft van 2023 nader wordt geïnformeerd.

- Digitale aanvraag
  Start-ups verblijvend buiten de EU moeten de documenten die behoren bij hun aanvraag schriftelijk versturen naar de IND. Geregeld gaan er zaken mis in dit proces, zo ontbreken delen van stukken waardoor de aanvraag vertraging op kan lopen. Het digitaal indienen van de aanvraag, of aanleveren van onderliggende stukken, is vanuit het buitenland op dit moment niet mogelijk. Ik adviseer u om de technische en juridische (on)mogelijkheden tot het gebruiken van het zakelijk (digitaal) portaal vanuit het buitenland, met name gericht op het digitaal aanleveren van onderliggende stukken, te verkennen.

- Verbetering dienstverlening
  Verbetering ten aanzien van de dienstverlening aan start-ups is op een aantal vlakken mogelijk. Ik adviseer u de dienstverlening te verbeteren door:
  - Te sturen op communicatie via de facilitators zodat vragen van start-ups gerichter beantwoord kunnen worden. De IND wordt vaak benaderd met vragen die zien op de status van de aanvraag of de benodigde stukken ten behoeve van de aanvraag. Door te sturen op communicatie via facilitators, komen vragen meer gericht binnen bij de IND en kunnen deze gerichter beantwoord worden. Dit kan de IND en start-ups tijd besparen.
  - In te zetten op betere informatievoorziening over de overgangseisen naar de zelfstandigenregeling.
  - De mogelijkheden te laten onderzoeken om meer in het Engels richting start-ups te communiceren.
  - Te onderzoeken hoe gerichter informatie omtrent de status van de aanvraag kan worden gedeeld.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Uit het coalitieakkoord Rutte IV volgt dat het kabinet innovatieve start-ups en scale-ups wenst te steunen. Door de voorgestelde aanpassingen te realiseren en nadere verkenningen uit te voeren, wordt het beleid ten aanzien van deze doelgroep - met een belang voor de Nederlandse (kennis)economie - verbeterd. Hierdoor wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord.

4.2 Juridische overwegingen

Voor het verlengen van de verblijfsduur van de verblijfsvergunning voor start-ups behoeven de artikelen 3.30, zesde lid en 3.58 eerste lid onder c van het Vreemdelingenbesluit 2000 aanpassing.
Voor loskoppeling van het goedkeuringsproces en het beleggen van het beheer bij de RVO behoeft artikel 3.20b van het Voorschrift Vreemdelingen 2000, en

bijbehorende bijlage 8b, aanpassing. In dit kader behoeft ook art. 4.5 van de Vreemdelingencirculaire 2000 (B) aanpassing.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid

Datum
29 november 2022

Ons kenmerk
4293894

4.3 Uitvoering, implementatie en financiële overwegingen

Na uw akkoord zal worden gewerkt aan uitwerking van de overgenomen aanbevelingen en zal nadere verkenning plaatsvinden. De gevolgen voor de uitvoering en financiële aspecten worden in een later stadium via een uitvoeringstoets in het implementatietraject in kaart gebracht. In de eerste helft van 2023 zal de Kamer worden geïnformeerd over (de voortgang van) de uitwerking van de aanbevelingen en uitvoering hiervan.

4.4 Communicatie

De beleidsreactie zal met de Tweede Kamer worden gedeeld. De IND en RVO zullen tevens hieromtrent informatieberichten opstellen en facilitators zullen ook geïnformeerd worden.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing.